

WIKIŹRÓDŁA

URAA a PD w 2019

Wolny, wielojęzyczny
WIKISŁOWNIK

Źródłosłów 2018

Ankry

Prezentacja nie zawiera porad prawnych, a jedynie luźne uwagi na temat prawa autorskiego

WIKIZRÓDŁA

URAA a PD w 2019

Wolny, wielojęzyczny
WIKISŁOWNIK

1. Co to jest URAA?

Uruguay Round Agreements Act – amerykański akt prawny implementujący umowę zawartą pomiędzy USA a innymi krajami-sygnatariuszami Konwencji Berneńskiej dotycząca sposobu wprowadzenia ochrony prawnoautorskiej utworów opublikowanych poza USA, które w chwili przystąpienia przez USA do Konwencji Berneńskiej chronione w USA nie były

URAA a PD w 2019

2. Dlaczego URAA było potrzebne?

Systemy ochrony prawnoautorskiej w krajach-sygnatariuszach Konwencji Berneńskiej i w USA były diametralnie różne:

- w USA ochrona zależna od:
 - daty publikacji
 - zamieszczenia w/na utworze zastrzeżenia:
© *Copyright* <właściciel praw> <rok>
 - rejestracji praw w Copyright Office (płatnej)
 - cyklicznego przedłużania rejestracji praw co 28 lat (maksymalnie do 95 lat) (płatne)
- w innych krajach
 - ochrona zależna od daty śmierci autora

URAA a PD w 2019

2. Dlaczego URAA było potrzebne? (c.d.)

Literalne wprowadzenie ochrony zdefiniowanej w Konwencji Berneńskiej oznaczało asymetrię praw:

- utwory zagraniczne w USA nadal nie byłyby chronione o ile nie zostały w określonym minionym terminie zarejestrowane
- utwory autorów amerykańskich zyskałyby automatycznie pełną ochronę prawnoautorską w innych krajach

Dlatego postanowiono **znieść amerykański wymóg rejestracji i oznaczenia © ...** dla utworów zagranicznych (tzn. traktować je tak, jakby były oznaczone i zarejestrowane)

WIKIZRÓDŁA

URAA a PD w 2019

Wolny, wielojęzyczny
WIKISŁOWNIK

3. Dlaczego URAA jest dla nas istotne?

Projekty Wikimedia są formalnie prowadzone przez amerykańską fundację i dlatego w Terms of Use (warunkach korzystania) (https://foundation.wikimedia.org/wiki/Terms_of_Use/pl) mamy wymóg:

„Treści będące w domenie publicznej są mile widziane! Ważne jest jednak potwierdzenie, iż zawartość jest uznawana za należącą do domeny publicznej **zgodnie z prawem Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej, [...]**”

A URAA jest elementem prawa USA:
treści chronione w oparciu o URAA **nie są PD** w USA...

URAA a PD w 2019

4. Czego dotyczy i jak działa URAA?

Dotyczy utworów opublikowanych po raz pierwszy poza USA pomiędzy 1.1.1923 a 28.2.1989, nieopublikowanych w USA w ciągu miesiąca od pierwszej publikacji oraz chronionych w kraju pochodzenia (kraju pierwszej publikacji) w dniu 1.1.1996

- **Dla publikacji z okresu 1.1.1923 – 31.12.1977 oznacza to wprowadzenie ochrony prawnoutorskiej przez 95 lat od publikacji**
- Dla publikacji z okresu 1.1.1978 – 28.2.1989 oznacza normalną ochronę 70 lat od śmierci autora (zniesienie jedynie wymogu oznaczania ©).

URAA a PD w 2019

5. Skąd te daty?

- 1.1.1923 – utwory opublikowane przed 1.1.1923 w chwili wejścia w życie URAA były już w USA PD; więc zniesienie wymogu rejestracji nic w ich statusie nie zmieniało
- 1.3.1989 – wejście w USA w życie Konwencji Berneńskiej
- 1.1.1996 – data wejście w życie URAA; URAA nie jest retroaktywne, więc ewentualne późniejsze przywrócenie praw autorskich starszym utworom w wyniku retroaktywnego przedłużenia ochrony w kraju pochodzenia (np. 50 → 70 lat w Polsce w 2000) nic w jego statusie w USA nie zmienia

6a. Co jest chronione przez URAA? (przykłady)

- Teksty autorów zmarłych w 1946 lub później, opublikowane w Polsce, Rosji czy Czechach mniej niż 95 lat temu
- Teksty autorów zmarłych w 1926 lub później, opublikowane w Niemczech, Anglii lub Austrii mniej niż 95 lat temu
- Teksty **anonimowe** opublikowane w Polsce, Rosji czy Czechach w 1946 lub później (przez **95 lat** od publikacji)
- Teksty anonimowe opublikowane w Niemczech, Anglii lub Austrii w 1926 lub później (w ówczesnych granicach tych krajów!!!)

Na co trzeba zwrócić uwagę:

- W niektórych krajach (Francja, Włochy) obowiązuje dodatkowe „wojenne” przedłużenie ochrony prawnoautorskiej
- W Rosji w przypadku autorów straconych za Stalina, ale później rehabilitowanych, 70-letni (w 1996 50-letni) okres ochrony zamiast od *daty śmierci* liczy się od **daty rehabilitacji**.

URAA a PD w 2019

6b. Czego URAA nie obejmuje? (przykłady)

- Teksty opublikowane jednocześnie w USA i w innym kraju (tzn. w odstępie nie większym niż 30 dni)
- Teksty opublikowane pierwotnie w USA
- Teksty opublikowane po raz pierwszy przed 1923 rokiem lub ponad 95 lat temu (co w tym roku na jedno wychodzi)
- Teksty zagraniczne, w odniesieniu do których prawa autorskie zarejestrowano w amerykańskim Copyright Office

Do tekstów tych stosuje się pozostałe zasady prawa USA, w tym wymóg rejestracji i przedłużania praw.

Szczegóły można znaleźć tutaj:

https://commons.wikimedia.org/wiki/Commons:Hirtle_chart

WIKIŹRÓDŁA

Zestawienie Hirtle'a

Wolny, wielojęzyczny WIKISŁOWNIK

Narzędzia
Lingwyce
Zmiany w tłumaczeniach
Strony pokątne
Link do tej wersji
Informacje o tej stronie
Pełnomocnictwo
Podstrony
Zjedź do wariantu
W innych językach

Utwory z wyjątkiem nagrań dźwiękowych i dzieł architektury

Prace nigdy nie opublikowane, nigdy nie zarejestrowano praw autorskich			
Rodzaj utworu	Okres ochrony praw autorskich	Co przeszło do domeny publicznej w USA do 1 stycznia 2018	Szablon licencji na Commons
Prace nieopublikowane	<ul style="list-style-type: none"> Znany autor o znanaj dacie śmierci: 70 lat po śmierci autora. Inne prace^[1]: 120 lat od utworzenia 	<ul style="list-style-type: none"> prace autorów zmarłych przed 1948 Utworzone przed 1898 	<ul style="list-style-type: none"> {{PD-US-unpublished}} {{PD-e14-70}}
Prace zarejestrowane lub opublikowane po raz pierwszy w USA			
Data publikacji	Warunki	Okres ochrony praw autorskich	Szablon licencji na Commons
Przed 1923	Brak	Brak. W domenie publicznej z powodu wygaśnięcia praw autorskich	{{PD-1923}}
1923 do 1977	Opublikowane bez zastrzeżenia praw autorskich	Brak. W domenie publicznej z uwagi na niespełnienie wymagań formalnych	{{PD-US-no notice}}
1978 do 28 lutego 1989	Opublikowane bez zastrzeżenia praw autorskich oraz bez zarejestrowania praw w przeciągu następných 5 lat	Brak. W domenie publicznej z uwagi na niespełnienie wymagań formalnych	{{PD-US-1978-89}}
1978 do 28 lutego 1989	Opublikowane bez zastrzeżenia praw autorskich, gdy prawa zarejestrowano w przeciągu następných 5 lat	<ul style="list-style-type: none"> Znany autor o znanaj dacie śmierci: 70 lat po śmierci autora Inne prace^[1]: 95 lat od publikacji LUB 120 lat od utworzenia (do terminu, który upłyne wcześniej) 	<ul style="list-style-type: none"> {{PD-e14-70}} n/a (najwcześnie w 2074) LUB n/a (najwcześnie w 2099)
1923 do 1963	Opublikowane z zastrzeżeniem praw autorskich ale praw autorskich nie odnowiono	Brak. W domenie publicznej z powodu wygaśnięcia praw autorskich	{{PD-US-non-renewed}}
1923 do 1963	Opublikowane z zastrzeżeniem praw autorskich a prawa autorskie odnowiono	95 lat po dacie publikacji	n/a (najwcześnie w 2019)
1964 do 1977	Opublikowane z zastrzeżeniem praw autorskich	95 lat po dacie publikacji	n/a (najwcześnie w 2000)
1978 do 28 lutego 1989	Utworzone po 1977 i opublikowane z zastrzeżeniem praw autorskich	<ul style="list-style-type: none"> Znany autor o znanaj dacie śmierci: 70 lat po śmierci autora Inne prace^[1]: 95 lat od publikacji LUB 120 lat od utworzenia (do terminu, który upłyne wcześniej) 	<ul style="list-style-type: none"> {{PD-e14-70}} n/a (najwcześnie w 2074) LUB n/a (najwcześnie w 2099)
1978 do 28 lutego 1989	Utworzone przed 1978 i opublikowane po raz pierwszy w tym okresie z zastrzeżeniem praw autorskich	Do daty późniejszej spomędzy: wskazanej powyżej oraz 31 grudnia 2047	<ul style="list-style-type: none"> n/a (najwcześnie w 2048); natomiast po 2047. {{PD-e14-70}} n/a (najwcześnie w 2074) n/a (najwcześnie w 2099)
1 marca 1989 do 2002	Utworzone po 1977	<ul style="list-style-type: none"> Znany autor o znanaj dacie śmierci: 70 lat po śmierci autora Inne prace^[1]: 95 lat od publikacji LUB 120 lat od utworzenia (do terminu, który upłyne wcześniej) 	<ul style="list-style-type: none"> {{PD-e14-70}} n/a (najwcześnie w 2088) LUB n/a (najwcześnie w 2098)
1 marca 1989 do 2002	Utworzone przed 1978 i opublikowane po raz pierwszy w tym okresie	Do daty późniejszej spomędzy: wskazanej powyżej oraz 31 grudnia 2047	<ul style="list-style-type: none"> n/a (najwcześnie w 2048); natomiast po 2047. {{PD-e14-70}} n/a (najwcześnie w 2088) n/a (najwcześnie w 2098)
2003 lub później	Brak	<ul style="list-style-type: none"> Znany autor o znanaj dacie śmierci: 70 lat po śmierci autora Inne prace^[1]: 95 lat od publikacji LUB 120 lat od utworzenia (do terminu, który upłyne wcześniej) 	<ul style="list-style-type: none"> {{PD-e14-70}} n/a (najwcześnie w 2099) LUB {{PD-US-unpublished}}
Kiedykolwiek	Prace utworzone przez urzędnika lub pracownika rządowego USA w ramach swoich obowiązków służbowych	Brak. W domenie publicznej w Stanach Zjednoczonych (17 U.S.C. § 105)	Jeden z szablonów w kategorii FD-USGov license tags
Prace Opublikowane Po Raz Pierwszy Poza Stanami Zjednoczonymi Przez Obywateli Innych Krajów ^[2] albo Obywateli USA Mieszkający za Granicą. Na Commons te przypadki muszą być również wolne zgodnie z warunkami praw autorskich w kraju publikacji. Warunki te nie są częścią tej tabeli.			
Data publikacji	Warunki	Okres ochrony praw autorskich	Szablon licencji na Commons
Przed 1923	Brak	W domenie publicznej (z wyjątkiem specjalnych przypadków wymienionych poniżej)	{{PD-1923}}
Prace opublikowane poza USA przed 1978			
1923 do 1977	Opublikowane bez zgodności z amerykańskimi formalnościami oraz w domenie publicznej w kraju pochodzenia od daty URAA ^[3]	W domenie publicznej	{{PD-1994}}
1923 do 1977	Published in compliance with all US formalities (notice, and renewal for pre-1964 works)	95 lat po dacie publikacji	(najwcześnie w 2019)
1923 do 1977	Solely published abroad, without compliance with US formalities or republication in the US, and not in the public domain in its home country as of URAA date ^[3]	95 lat po dacie publikacji	(najwcześnie w 2019)
1923 do 1977	Opublikowane w USA mniej niż 30 dni od publikacji za granicą	Należy użyć tabeli dla prac opublikowanych w USA	
1923 do 1977	Published in the US more than 30 days after publication abroad, without compliance with US formalities, and not in the public domain in its home country as of URAA date ^[3]	95 lat po dacie publikacji	(najwcześnie w 2019)

Works Published Abroad After 1 January 1978

7. Co przestanie być chronione przez URAA w 2019?

- Wszystkie teksty wydane w roku **1923**, np.
 - *Chrzest św. Władymira* Karela Havlíčka-Borovskiego w przekładzie Pawła Hulki-Laskowskiego
 - *Menażerja* Józefa Rappaporta
 - *Zarys rozwoju wojsk kolejowych i kolejnictwa wojskowego w Niemczech, Austrii i Rosji (1869-1919)* Wiktora Gawrońskiego
 - *Nasza polityka zagraniczna* Stanisława Kutrzeby
 - *Królowa Calafia* Vicentego Blasco-Ibáñeza (ale chyba **nie ma przekładu PD**)
 - *Elegje duinezyjskie* Rainiera Marii Rilke w przekładzie Stefana Napierskiego i Witolda Hulewicza oraz *Sonety do Orfeusza* w przekładzie Jerzego Kamila Weintrauba
 - *Fantom* Gerharta Hauptmanna

URAA a PD w 2019

8. Które teksty autorów przechodzących u nas do PD w 2019 nie podlegają URAA?

- Wszystkie teksty tych autorów wydane w **1923** lub wcześniej, np.
 - *Do pracy od podstaw!* Kazimierza Jeżewskiego
 - *Warszawa współczesna, Nowy Konrad, Śladami Mickiewicza* Zygmunta Wasilewskiego
 - *Prawo autorskie w projekcie Fryderyka Zolla*
 - *Do walki trzech religij świata buddyzmu, islamu, chrześcijaństwa* Roberta Falke
 - *Wybór mów* Demostenesa w przekładzie Jerzego Kowalskiego

Prawo USA (nie URAA)

9. Zdarza się, że w książce zobaczymy coś takiego:

*Copyright nineteen hundred twenty seven
by Warszawska Spółka Wydawnicza
ORIENT R. D. Z. EAST WARSAW*

Co to oznacza?

- że właściciel praw autorskich spełnił jeden z wymogów prawa autorskiego USA i książka może być tam chroniona niezależnie od daty śmierci autora

Co trzeba sprawdzić?

- Czy książka ma mniej niż 95 lat?
- Czy jest to pierwsze wydanie?
- Czy po 28 latach prawa były przedłużone (dotyczy wydanych do roku 1963)? (patrz [ten serwis](#))
- Czy zarejestrowano prawa w ciągu 5 lat od wydania?

Prawo USA (nie URAA)

Ciekawostka:

- Zarejestrowanie praw autorskich w USA może niekiedy skrócić (a nie wydłużyć) ochronę prawnoautorską w tym kraju

Przykład:

- *Zniewolony umysł* Czesława Miłosza będzie PD w USA 11 maja 2048 (95 lat od wydania/rejestracji). Miłosz zmarł w 2004.

WIKIZRÓDŁA

URAA a PD w 2019

Wolny, wielojęzyczny
WIKISŁOWNIK

Dziękuję za uwagę